

Sejmovi. 17. dec. Ljutomer; 19. dec. sv. Ana pri Celju; 22. dec. Brežice.

Dopisi.

Iz Gradca. (Štajerski deželni zbor) je letos dobil iz nova izvoljenih poslancev, Slovenci smo jih 8 poslali v Gradec. Volilce po pravici zanima, kako so se jihoi poslanci kaj obnašali. Temu hoče dopisnik utreči ter dnes in v prihodnjih številkah „Slov. Gosp.“ popisati. Zborovanje se je pričelo 24. sept. Prvo, kar so slovenski poslanci storili, bilo je svoj „klub“ (družbo) napraviti ter za predsednika g. dr. Dominkuša izvoliti. To se je še tisti dan naznanilo „kluboma“ nemških konservativcev in liberalcev, da bi pri volitvah v posamezne odbore na Slovence ozir jemali. Ali glej čudo! 25. sept. so bile te volitve, pri katerih se 12 odbornikov za denarstvene zadeve, 7 za šolske stvari, 5 za prošnje, 7 za poljedelstvo in 7 za občinske ali srenjske potrebe voli, pa samo v 2 odbora sta se Slovence volila in sicer v šolski odbor prof. Žolgar in v odbor za prošnje ali peticije dr. Dominkuš. Bi pač smeli prašati zdaj nemškutarske-svobodnjaške ustavoverce, na kateri podlagi pravičnosti so liberalni ustavoverci pri teh volitvah Slovence tako prezirali? Če pomislimo, da je za vsem 63 poslancev, od katerih pa oba škofa, ker se sej le redko vdeležujeta, en okrajni glavar, ki poslanstva ni sprejel, in deželni glavar niso volili, tako jih je volilo samo 59 in sicer 8 Slovencev, 13 konservativcev in 38 liberalnih ustavovercev. Odkod je to, da ima 38 ustavovercev v odboru za denarstvene zadeve 9 udov, konservativci 3 in Slovenci nobenega? Kako pa je v drugih odborih? V šolskem odboru je 5 ustavovercev, 1 konservativec in 1 Slovenec; za prošnje 3 ustavoverci, 1 konservativec in 1 Slovenec; za poljedelstvo 6 ustavovercev, 1 konservativec in noben Slovenec, za srenjske zadeve 5 ustavovercev, 2 konservativca in noben Slovenec. Te številke kažejo dosti jasno, kaj imajo Slovenci od svobodnjaških nemških ustavovercev pričakovati. Kje je pravica in enakopravnost? Tisti dan so se tudi volitve poslancev potrjevale. Vsi so se odobrili, samo zopet trije Slovenci ne, ker so jim ustavoverni nemčurji zapreke delali in sicer gg. dr. Šuca, dr. Radaju in Fluherju. Dasiravno sta dr. Schalhammer za Šuca, dr. Dominkuš pa za Radaja in Fluherja vse sumničenje budobnih nasprotnikov ovrgla, se je vendar potrditev teh poslancev z liberalno ustavoverno večino odložila. Tudi poslanec Kadaju so Ptujski nemškutarski naprednjaki sitnobe pripravljali, ker so mislili, da je narodnjak; nemški ustavoverci so pa zopet mislili, da je ustavoverec, in dasiravno se je g. Kukovec za njega potegnil, so ga potrdili, kar je moglo Slovence toliko bolj razveseliti, ker je g. Kada poštenjak. V seji 5. okt. se je volilo 12 odbornikov za pismo na cesarja, med katerimi sta dr. Dominkuš in Herman, 2 konservativca in

8 liberalcev. Pismo na cesarja ni liberalcem nič po volji bilo, ker so se bali, da bi cesar zvedel napake v cerkvenem, državnem, narodnem in društvenem obziru, ktere so oni sami povzročili in so na to delali, da do tega pisma ne pride, kar so s tem dosegli, da niso več ko k eni odborovi seji prišli, pri kateri se še nič določnega sklepati moglo ni. Zastopniki slovenskega in konservativnega kluba so svoj načrt za prihodnjo sejo pripravili, liberalci pa ne, ker so vedeli, da ga ne potrebujejo. Ker ni liberalni predsednik nobene seje več sklical, sta ostala načrta Slovencev in konservativcev na cedilu. Tako postopanje liberalno-ustavoverne stranke se mora poštenim državljanom toliko bolj čudno dozdevati, ker je po imenu 33 poslancev za in 23 zoper pismo na cesarja glasovalo. Za pismo je glasovalo 6 Slovencev, Radaj in Šnideršič nista bila pri seji, 13 konservativcev in 14 zmernih ustavovercev. Zakaj nam branijo nemški svobodnjaki naše reve in nadloge cesarju razodeti in mu naše želje in mnenje naznaniti?! V seji 8. okt. bi se imela volitev gg. Radaja in Fluherja potrditi po predlogu deželnega odbora. Ker je pa dr. Radaj nemčursko druhal hudo prijel in jo grajal „zavoljo njenega nepoštenega postopanja proti poštenim narodnjakom, ki se, sramovaje se svoje firme v Karlavi, za vlado skriva, da bi zamogla do večine priti.“ To je pa svobodnjake tako razkačilo, da so potrditev zopet odložili. Resnica v oči bode.

(Dalje prih.)

Od sv. Marjete pri Pesnici. (Nemila smrt) je 23. nov. pobrala prvošolca J. Dajčmana iz tukajšnje župnije v mariborski mladenišnici, v katero je bil iz posebnih vzrokov precej v prvem letu sprejet. Tukaj se je uka s vso marljivostjo poprijel, tako, da je bil kmalu v začetku zaradi napredovanja v latinščini od svojega učnika očitno pohvaljen. Bil je bistre glavice in vedrega duha in ker je dosti ukaželjnosti kazal, so ga stariši v latinske šole dali. Veselje njegovo je bilo zvoniti, v cerkvi biti, pri sv. meši streči. Velika je blagih roditeljev žalost, ki so v svojem srečnem nadogojili, da utegne njih ljubljenecc kedaj pred Gospodom altarjem svoje domače cerkve novo mešo peti; zato so si veliko prizadevali, da bi ga kmalu pri začetku v mladenišnico spravili. To se jim je tudi posrečilo, ali Bog je v svoji neizrekljivi sprevidnosti drugače storil, ter ga tako hitro k sebi vzel; kratko je živel, vendar, kakor se sme nadejati, veliko časa izpolnil, ker je njegova duša Bogu dopadla. Posebna hvala pa gre čč. gg. voditeljema ove mladenišnice, ki sta pokojnega lepo in ljubeznjivo s vsem oskrbela, za dušo in telo, Bog jima plati; težko bi bil kje drugod tako preskrbljen. Žalovajočim roditeljem želimo krščansko potolaženje in udanost v božjo voljo, pokojnemu pa večni mir! — Veliko imamo tukaj trpeti od ponočnjakov in tatov, ki cele noči okoli rogovilijo, nemir delajo pa tudi v kleti in hrame vdirajo in kradejo. Večkrat so že telegraf poškodili, ki je za okrajno

cesto do sv. Lenarta napeljan. Kedar so tatje kaj pokradli, pridejo žandarji sicer gledat in pozvedavat, toda večidel druga ne izvedó, kakor da so tatje srečno svoje peté odnesli!

Iz Velenja. (Naši vojaki) so sedaj srečno iz Bosne prišli nazaj na svoj dom. Bili so povsod z veseljem sprejeti. Med temi, ki so morali zapustiti dom, ter iti nad Turka, pa se srečno zopet vrnili, bil je tudi naš tukajšnji veliki posestnik g. France Skaza. G. Vincencij Ješovnik je hudo zbolel, ko so ga k vojakom sklicali, je pa vendar vse srečno prestal. Marsikterega očeta je srce zbolelo, mnogim materam je oster meč šel skozi srce, ponekoga žena na smrt žalostna je pogledala za možem, otroci zaplakali za očetom odšedšim na vojsko. Tim večje pa je sedaj veselje vseh, ko jih zopet imajo doma, katere so mislili za vselej zgubljene. Ali ne samo dotične osebe, vsi, ves slovenski narod se veseli in radnje nad svojimi sinovi, ki so se pohvaljeni in počesčeni vrnoli domov, ker so tako hrabro in slavno obnašali se in pomagali južnim bratom Slovanom otrestiti strašni turški jarem! Bodi vsem prigrčna zahvala, mrtvim pa hvaležen spomin! A. Št.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Po dolgem prepiru so avstrijske delegacije zavrgle Hrbstov in jegovih turkoljubov nasvet in dovolile 20 milijonov za vojake v Bosni in Hercegovini, do konca marca 1879. Magjari so jednako storili. Državni zbor dunajski boče vendarle Berolinski mir zavreči; to bi utegnulo ustavovercem vrat zaviti; tudi se brani podaljšati vojaško postavo od l. 1868, ki dovoljuje 800.000 vojakov; to je pa še bolj nevarno in bi se mu bržčas odgovorilo z razpustom in razpisom novih volitev pod novimi ministri. Novo ministerstvo bo baje imel sestaviti poljski grof Wodzicki. Ogerske dežele imajo uže nove ministre, Tisza jim je predsednik; vendar pravijo, da ne bo dolgo poslovalo; število Tiszajevih privržencev med poslanci se krči, nasprotnikov pa množi; tudi so denarstvene zadeve ogerske neizrečno slabe, 106 milijonov potrebujejo za poplačanje železnic, državnih obresti in dolga, kojega so Magjari v 10 letih Ogorskej naložili, zraven pa še dače neizmerno pomnožili. Dohodki znašajo pri davkih 150 milijonov, vse drugo bo zopet treba izposoditi. Liberalno gospodarstvo je povsod jednako drago in slabo. V Požunu snujejo novo vseučilišče. Škoda, katero je Sava naredila po Hrvatskem, Slavoniji in Bosni, je neizmerna; tudi nova železnica iz Dalja v Brod je poškodovana, sedaj skušajo po Bosni z parobrodi voziti, ker so ceste ondi zaprte. Vojakom se živeža dovaža iz Dalmacije in Srbije. V Sarajevu bila je 22. nov. strašna nevihta, ki je mnogo hiš podrlo. V spomladi namisli baron Schwarz staviti železnico iz Banjeluke nad Travnik v Sarajevo, od Foče v Mostar in Metkovič, in

iz Travnika v Spljet. Bosenskih velikašev je 37 prišlo v Zagreb, na Dunaj in gre sedaj k cesarju, poklanjat se v imenu celega prebivalstva. General Jovanovič je na Dunaju za 2 dni zbolel, Filipovič je včeraj došel iz Zadra v Trst, od koder se odpelja na Dunaj in v Prago, kder bo slovesno sprejet. Mesto ga je imenovalo za častnega meščana.

Vnanje države. Nemški cesar, stari Viljelm, je zopet prevzel vladarstvo ter v Berolinu obhajal slovesen vhod. Pri tej priliki je zopet tožil, kako vera peša. Ali tega pa stari mož si ne domisli, da mora pešati vera, razuzdanost in nepokorščina zavladati, če se služebniki božji, oznanovaleci prave vere, zapirajo, izganjajo, sploh vse krščanstvo zatiruje! Pregarjanje sv. katoliške Cerkve še ni za eno uro ne prenehalo. Judje na Nemškem so osnovali društvo, ki bo zemljišča v Palestini nakupovala in judovske ljudi tje naseljevalo. Bog daj tudi našim Judom enako misel! — Italijanski kralj je neapolitanskemu novemu nadškofu hotel izročiti odvzeto škofovsko palačo, ali ministri so to zavrnil. — Turški sultan je vse stare ministre napodil, med temi tudi Safet-pašo, pravega turškega lisjaka in zvižavnika, ki je izvršenje Berolinskega miru najbolj oviral in tudi upor v Bosni pouzročil. Sedaj je Chairedin-paša prvi minister. Turki želijo 250 milijonov od Angležev izposoditi, ti pa tirjajo za to otok Mitilene. Srbi so prisiljeni vojake na mejo proti Albancem poslati, ker hočejo ti v Srbijo vdreti. Ibrahim-paša je z 12 bataljoni in 8 kanoni zgradil bolgarskega vstaša Ilja pri Melniku. Toda Turki so zapstoj šance napadali, bilo so grdo tepeni in se pobiti komaj v Melnik rešili. Znani naš Hubmajer, ki je lani in predlanjskim v Bosni bil, je Ljubljano zopet zapustil in se podal k bolgarskim vstašem v Macedoniji. Bolgarom je ruski car podaril vso železniško spravo, katero je njegova vojska rabila od Džurževa do Zimnice. Ruski ministri so skoro vsi odstopili in dali novim prostor; cesar pa in cesarica se podata v Nizzo na Italijanskem zavolj belehnosti. Pravijo, da bodo se 3 cesarji: naš, nemški in ruski zopet sošli. — Ruski general Lomakin je prišel v Merv blizu Afganistana. Tukaj se je Angležem začelo nekaj boljše goditi. Poveljnik 2. oddelka, general Robert, je Peivar-sotesko v temni noči zalezil, Afgane natpel in jim vzel 12 kanonov. Vendar dalje si Angleži le ne upajo, ker je začela zima pritiskati. Naprej ne morejo lahko, nazaj nečejo, zato hočejo barake postaviti in v njih prezimovati.

Za poduk in kratek čas.

Iz Gradca do Sarajeva.

(Dogodki iz življenja vojaškega duhovnika v bosenski vojski l. 1878.)

I. Pred nekterimi tedni bil sem še najmiroljubnejši državljani na svetu, danes pa se že nahajam v sredi najživahnejšega vojaškega življenja. Hajdi